

ДОСЛІДЖЕННЯ ВРІВНОВАЖЕНОСТІ НЕРВОВИХ ПРОЦЕСІВ У ШКОЛЯРІВ ЗІ СЛУХОВОЮ ДЕПРИВАЦІЄЮ

©М. І. Кліщ

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Порушення функції слуху, пов'язані з ураженням центральних і периферійних відділів слухової сенсорної системи досить поширені серед дітей (Авдєєва та ін, 2002; Gene et al., 2007; Narozny et al., 2006). Нейросенсорна приглухуватість (НСП) відноситься до захворювань, діагностика та прогнозування розвитку яких не втрачають своєї актуальності (Klemm et al., 2007; Satar et al., 2006; Westerlaken et al., 2007).

Станом на 01.01.2008 р. в Україні налічувалось близько 300 тис. дітей з вадами слуху, з яких 11 тис. – глухих. Якщо порушення слуху у дитини не виявлене у ранньому віці, стан обтяжується, і формується затримка психічного розвитку (Дубровіна, 1998). При депривації будь-яких аферентацій виникають умови нестандартного функціонування і, як результат, запуск адаптивно-компенсаторних механізмів нервової системи для відтворення адекватної взаємодії організму із зовнішнім середовищем.

Враховуючи вищевикладені обставини, метою роботи було дослідження врівноваженості нервових процесів у школярів з вродженою і набутою нейросенсорною приглухуватістю.

У відповідності до мети були сформовані група школярів з нейросенсорною приглухуватістю і контрольна група (здорові школярі). Школярі, що увійшли у досліджувані групи були розділені на 3 вікові періоди – молодший (7–10 років), середній (11–14 років) і старший (15–17 років) (І.П. Аносов, В.Х. Хоматов, Н.Г. Сидоряк). Для дослідження ми відібрали 90 осіб, які мали вроджену або рано набуту двобічну сенсоневральну приглухуватість III-IV ступеня і навчались в Острозькій спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті № 2 I-III ступенів. Контрольну групу склали 90 осіб тих самих вікових категорій, які не мали порушень слуху і навчались у Тернопільському навчально-виховному комп-

лексі «Загальноосвітня школа I-III ступенів – медичний ліцей №15» Тернопільської міської ради.

Для вивчення врівноваженості нервових процесів використовували методика «Реакція на рухомий об'єкт», з використанням ліцензійної комп'ютерної програми «Efecton Studio 2009» (тест «Каскадер»). При дослідженні врівноваженість основних нервових процесів враховували середні значення тенденцій до випередження та до запізнювання латентних періодів. Переважання передчасних реакцій свідчило про превалювання процесів гальмування, а переважання реакцій, які запізнювалися – про превалювання процесів збудження. Обчислювали кількість передчасних реакцій і кількість реакцій, які запізнювалися і за їх показниками розраховували врівноваженість нервових процесів як відношення реакцій, які запізнювалися до передчасних реакцій.

Аналіз результатів досліджень врівноваженості нервових процесів у досліджуваних осіб виявив статистично значущі відмінності між середніми значеннями у осіб контрольної групи та групи школярів з нейросенсорною приглухуватістю.

Для значної кількості осіб чоловічої статі з порушеннями слуху (67 %) і жіночої статі (56 %) були притаманні реакції, які запізнювалися. Передчасні реакції частіше спостерігались у глухих дівчат, ніж у глухих юнаків. Урівноважені реакції були виявлені у 25 % глухих осіб. Якісний розподіл групи осіб з нейросенсорною приглухуватістю на підгрупи осіб за різними реакціями показав, що у них переважають реакції, які запізнюються. У осіб контрольної групи, на відміну від осіб з вадами слуху, частіше зустрічалася урівноваженість двох нервових процесів.

Висновок: Отримані результати вказують на те, що у глухих осіб спостерігається підвищена збудливість нервових процесів.